

Prilog uz priopćenje za medije od 13. ožujka 2013.

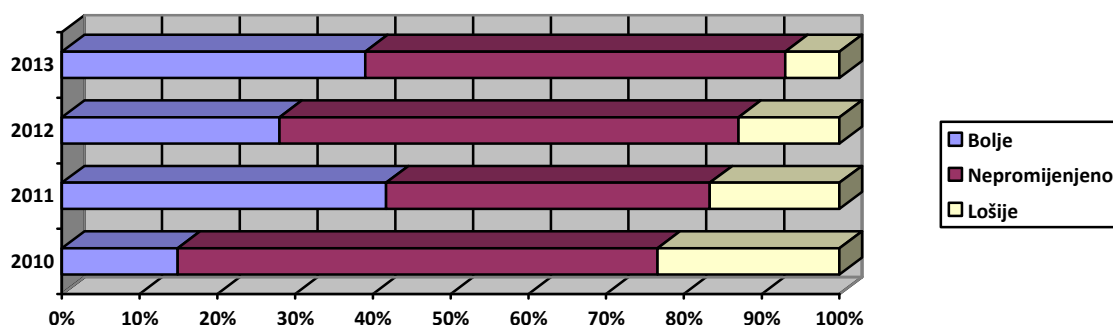
O rezultatima gospodarskog istraživanja DKIHK 2013

Gospodarska situacija i poslovna očekivanja

57 posto sudionika istraživanja trenutačno poslovanje svoje tvrtke ocjenjuje kao zadovoljavajuće (2012.: 62 posto), dok se istodobno povećao udio tvrtki koje svoje poslovanje ocjenjuju kao dobro - s 23 posto u prethodnoj godini na 26 posto u 2013. godini.

Pri procjeni razvoja vlastitog poslovanja u usporedbi s prethodnom godinom sudionici istraživanja pokazuju više optimizma. 39 posto tvrtki koje su sudjelovale u istraživanju očekuju poboljšanje razvoja poslovanja, dok je prethodne godine njihov udjel iznosio tek 28 posto. Samo još sedam posto sudionika istraživanja očekuje lošije poslovanje tvrtke (2012.: 13 posto).

Ocjenjivanje razvoja poslovanja tvrtki u tekućoj godini u usporedbi s prethodnom godinom

Pri ocjenjivanju razvoja situacije u pojedinoj djelatnosti također je vidljiv pozitivan trend: umjesto 18 posto u 2012., u ovoj godini čak 24 posto očekuje poboljšanje situacije u svojoj djelatnosti. Iako većina sudionika od 57 posto tokom 2013. godine ne očekuje znatne promjene u svojoj djelatnosti (2012.: 49 posto), udio tvrtki koje u tekućoj godini računaju s pogoršanjem situacije pao je s 33 posto u 2012. na 18 posto u 2013.

Dobre vijesti stižu s područja zapošljavanja i pri procjeni razvoja izvoza. 63 posto tvrtki koje su sudjelovale u istraživanju navodi da ne namjerava smanjiti broj zaposlenih u 2013. godini – prethodne godine taj udio iznosio je 52 posto. Oko 20 posto tvrtki pak očekuje porast broja zaposlenih u 2013, a 45 od 85 tvrtki navodi da u tekućoj godini očekuje porast troškova radne snage u prosjeku između tri i deset posto.

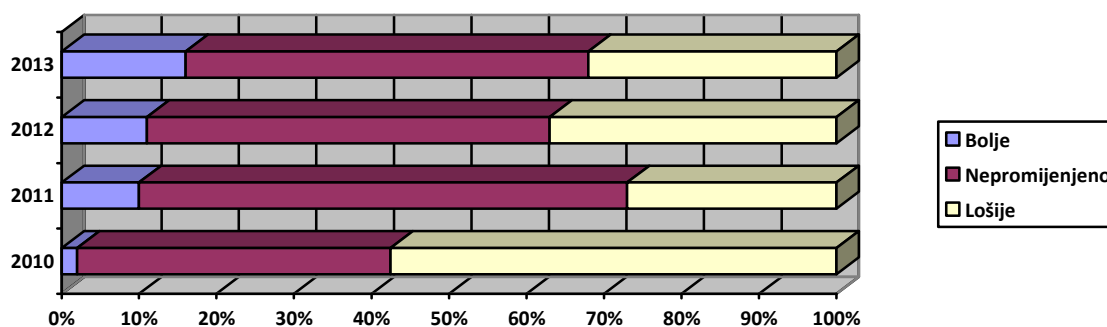
Više od 90 posto tvrtki koje su sudjelovale u istraživanju, u 2013. godini očekuje da će izvoz rasti ili da će ostati na prošlogodišnjoj razini.

Oko polovice sudionika istraživanja računa s time da se izdaci za ulaganja njihove tvrtke u ovoj godini u odnosu na prethodnu godinu neće znatno promijeniti (2012.: 40 posto). Slično kao i prethodne godine, 30 posto sudionika očekuje da će se izdaci za ulaganja u 2013. godini čak povećati.

Na trenutačnu gospodarsku situaciju u Hrvatskoj se, međutim, i dalje gleda kritično i negativno: 84 posto sudionika istraživanja, koje je provedeno u veljači 2013., trenutačnu gospodarsku situaciju u Hrvatskoj i dalje smatra lošom (2012: 80 posto).

K tome, 32 posto njemačkih i hrvatskih tvrtki, koje su sudjelovale u istraživanju, očekuje pogoršanje gospodarske situacije tokom 2013. godine (2012: 37 posto). Slično kao i prethodne godine, 52 posto sudionika istraživanja očekuje da se gospodarska situacija u tekućoj godini neće bitno promijeniti, dok 16 posto sudionika predviđa da će se izgledi hrvatskog gospodarstva poboljšati – prethodne godine njihov udio iznosio je tek 11 posto.

Ocjenjivanje razvoja hrvatskog gospodarstva u tekućoj godini u usporedbi s prethodnom godinom

Procjena kvalitete uvjeta poslovanja u Hrvatskoj

Zadovoljstvo sudionika istraživanja s pojedinim uvjetima poslovanja u Hrvatskoj u usporedbi s prethodnom godinom samo se neznatno promijenilo, izuzev lošije ocjene za porezni sustav i porezna opterećenja te za javnu upravu.

Većina sudionika istraživanja je vrlo do prosječno zadovoljna, slično kao i prethodnih godina, s kvalifikacijom, produktivnošću i zalaganjem zaposlenika za bolje rezultate rada, kvalitetom sustava akademskog obrazovanja, infrastrukturom (promet, IKT i energetika), raspoloživošću stručne radne snage i lokalnih dobavljača, kvalitetom sustava stručnog obrazovanja, političkoj i socijalnoj stabilnosti u Hrvatskoj i pristup poticajima iz državnih i EU sredstava te uvjetima za istraživanje i razvoj. Veliko zadovoljstvo vlada i glede skorašnjeg pristupa Hrvatske Europskoj uniji.

Pretežno nezadovoljstvo vlada po pitanju suzbijanja korupcije i kriminala, pravne sigurnosti, troškova rada, transparentnosti javnih natječaja, fleksibilnosti odredbi radnog zakonodavstva, disciplini plaćanja i predvidljivosti gospodarske politike.

Sudionici istraživanja su vrlo nezadovoljni s javnom i poreznom upravom, poreznim sustavom te poreznim opterećenjima.

Procjena zadovoljstva s pojedinim uvjetima poslovanja, prema srednjim vrijednostima (1 = vrlo zadovoljan, 6 = vrlo nezadovoljan) i silaznim redoslijedom

Uvjet poslovanja	Srednja vrijednost 2013.	Srednja vrijednost 2012.
Članstvo u Europskoj uniji	2,09	-
Kvalifikacija zaposlenika	2,34	2,29
Akademsko obrazovanje	2,44	2,60
Infrastruktura (promet, IKT, energetika)	2,64	2,63
Produktivnost i zalaganje zaposlenika za bolje rezultate rada	2,68	2,61
Raspoloživost stručne radne snage	2,81	3,01
Kvaliteta i raspoloživost lokalnih dobavljača	2,85	2,73
Sustav stručnog obrazovanja	3,13	2,82
Politička i socijalna stabilnost	3,26	2,89
Pristup poticajima iz državnih / EU sredstava	3,35	3,68
Uvjeti za istraživanje i razvoj	3,44	3,25
Suzbijanje korupcije i kriminala	3,55	3,41
Pravna sigurnost	3,57	3,76
Troškovi rada	3,63	3,61
Transparentnost javnih natječaja	3,76	3,64
Fleksibilnost odredbi radnog zakonodavstva	3,83	3,78
Disciplina plaćanja	3,93	4,03
Predvidljivost gospodarske politike	3,95	3,73
Javna uprava	4,05	3,91
Porezni sustav i porezna uprava	4,06	3,89
Porezna opterećenja	4,23	4,08

Gospodarske i političke mjere za poboljšanje poslovnog okruženja i prednosti Hrvatske kao poslovne destinacije

U ovogodišnjem istraživanju, ispitanici smatraju hitno potrebnim provedbu strukturnih reformi na državnoj razini i poboljšanje investicijske klime u Hrvatskoj, povećanje učinkovitosti javne uprave, poboljšanje pravnog sustava i povećanje pravne sigurnosti te provedbu reforme poreznog sustava.

Za razliku od gospodarskih istraživanja prošlih godina, u ovogodišnjem istraživanju sudionici istraživanja pojačano kritiziraju gospodarsku i ulagačku politiku u Hrvatskoj. Tvrtke koje su sudjelovale u istraživanju traže povećanje konkurentnosti Hrvatske pomoću dodatnih poticaja za ulaganja, kao na primjer smanjenje poreza za ulagače i oslobađanje od plaćanja komunalnih naknada pri pokretanju novih projekata i stvaranju radnih mjesta. Uvjeti za ulaganja odnosno ishođenje raznih dozvola bi se trebali pojednostaviti kako bi Hrvatska privukla veći broj stranih ulaganja. Gospodarskoj politici RH nužno je potrebna jasno definirana strategija kako bi se stvorio siguran i stabilan zakonski okvir. Nadalje, sudionici istraživanja traže provedbu strukturnih reformi. Prema njihovom mišljenju potrebno je ubrzati postupke odlučivanja te smanjiti plaće u javnoj upravi za 20 posto. Bitno je poraditi i na poboljšanju discipline plaćanja državnih tvrtki te boljoj komunikaciji između pojedinih ministarstva. Ključan čimbenik je i stvaranje poštenih uvjeta za tržišnu natjecanje, što se posebno odnosi na državne tvrtke. Tvrtke koje su sudjelovale u istraživanju prigovaraju da je konkurencija državnih tvrtki u skoro svim sektorima prevelika i traže smanjenje udjela državnih tvrtki u gospodarstvu što je moguće realizirati kroz pojačanu privatizaciju tvrtki u državnom vlasništvu.

Sudionici istraživanja posebice traže optimiranje, pojednostavljenje i ubrzavanje postupaka javne uprave s ciljem povećanja efikasnosti, što se u posebnoj mjeri odnosi na postupke ishođenja dozvola. Kako bi se smanjile postojeće prepreke za ulagače, potrebna je veća predvidljivosti, brzina postupaka i fleksibilnost kod javnih natječaja. Pri tome je bitno smanjiti broj zaposlenih u javnoj upravi.

Vezano za pravni sustav i pravnu sigurnost, prema mišljenju ispitanika posebno je važno provoditi reforme i na taj način povećati učinkovitost pravnog sustava. Sudski postupci se moraju ubrzati, posebice pri pitanjima imovinskog prava, koja često onemogućuju ulaganja. Nužno je potrebno i poboljšanje pravne sigurnosti, posebice za ulagače, te prilagodba zakonodavstvo Europskoj uniji.

Sudionici istraživanja zahtijevaju i provedbu reformi poreznog sustava. Prema mišljenju tvrtki cilj je stvoriti dugoročan i transparentan porezni sustav koji je pogodan za poduzetništvo čime bi se ujedno privukla ulaganja. U tom pogledu trebali bi se smanjiti odnosno ograničiti porezi i davanja, s naglaskom na parafiskalna davanja, te rasteretiti jedinične troškove rada kroz smanjenje oporezivanja rada. Cilj je, među ostalim, povećanje kupovne moći.

Kao druge bitne faktore sudionici istraživanja naveli su odlučno suzbijanje korupcije i kriminala na svim razinama i povećanje tj. dugoročno poboljšanje discipline plaćanja. Nadalje, u ovogodišnjem istraživanju sudionici istraživanja kritiziraju i sustav stručnog obrazovanja, koji se mora prilagoditi potrebama gospodarstva.

Kao **prednosti Hrvatske kao destinacije za ulaganja i poslovanje** navedene su kao i prethodnih godina (prema broju odgovora) povoljan geostrateški položaj, dobro obrazovana i kvalificirana te angažirana i motivirana radna snaga s djelomično vrlo dobrim znanjem stranih jezika, dobro razvijena infrastruktura (ceste, luke, telekomunikacija), značajni neiskorišteni potencijali za gospodarski razvoj i prirodni resursi te predstojeći pristup Hrvatske EU i politička stabilnost.

Zahvaljujući povoljnom geografskom položaju, prednosti Hrvatske su relativna blizina tržištima srednje i zapadne Europe, s naglaskom na najvažnije vanjskotrgovinske partnere Hrvatske – Italiju, Austriju i Njemačku, te pristup sredozemnom moru i dobra prometna povezanost (ceste, luke), zbog čega Hrvatska može postati važno čvorište između zemalja Europske unije i jugoistočne Europe te zemalja Bliskog i Dalekog istoka.

Kao i prethodnih godina, sudionici istraživanja i ove godine posebice cijene kvalificiranu radnu snagu u Hrvatskoj. Prema mišljenju tvrtki Hrvatska u pojedinim gospodarskim granama nudi dobar izbor motivirane i dobro obrazovane radne snage, koja djelomično govori i više stranih jezika.

Nadalje, Hrvatska nudi i značajne do sada neiskorištene potencijale u skoro svim gospodarskim granama, koje nude razne mogućnosti za razvoj tržišta. To se posebice odnosi na sektor turizma, prerađivačku industriju i (ekološku) poljoprivredu. Prema mišljenju sudionika istraživanja postoji velika potreba za ulaganjima u tehnologije za zaštitu okoliša (zbrinjavanje otpada, vodoopskrba i pročišćavanje otpadnih voda) i obnovljive izvore energije što donosi razne mogućnosti za pokretanje i provedbu greenfield projekata.

Raznoliki prirodni potencijali i prirodne ljepote uz bogatu kulturnu baštinu te očuvani okoliš i priroda čine kvalitetu života dodatnom prednošću Hrvatske kao destinacije za ulaganje. Prema mišljenju sudionika dodatna važna prednost Hrvatske je predstojeći pristup Europskoj uniji i politička stabilnost.

U usporedbi: Destinacije za ulaganje

Prema mišljenju ispitanika tri istočnoeuropske zemlje Poljska, Češka i Slovačka su najatraktivnije destinacije za ulaganje (između 21 izabranih destinacija za ulaganje), a slijede Estonija, Kina, Rusija, Litva i Latvija.

Hrvatska se nalazi na 11. mjestu.

Kao i prethodnih godina, manje atraktivne destinacije za ulaganje su Kosovo, Bjelorusija i Albanija.

Ljestvica zemalja prema atraktivnosti kao destinacija za ulaganje, prema srednjim vrijednostima (1 = vrlo privlačna za ulaganje, 6 = vrlo neprivlačna za ulaganje) i silaznom redoslijedu

Mjesto	Zemlja	Srednja vrijednost 2013.	2013./2012.
1.	Poljska	2,43	⇩
2.	Češka	2,63	⇩
3.	Slovačka	2,76	⇩
4.	Estonija	2,80	⇩
5.	Kina	2,89	⇩
6.	Rusija	3,05	⇩
7.	Latvija	3,18	⇩
8.	Litva	3,24	⇩
9.	Slovenija	3,42	⇩
10.	Srbija	3,46	⇩
11.	Hrvatska	3,47	⇩
12.	Crna Gora	3,55	⇩
13.	Rumunjska	3,57	⇩
14.	Mađarska	3,63	⇩
15.	Ukrajina	3,66	⇩
16.	Bugarska	3,76	⇩
17.	Makedonija	3,77	⇩
18.	Bosna i Hercegovina	4,01	⇩
19.	Albanija	4,11	⇩
20.	Bjelorusija	4,26	⇩
21.	Kosovo	4,34	⇩

Trenutačno nezadovoljstvo sudionika istraživanja s određenim uvjetima poslovanja i ulaganja u Hrvatskoj vidi se i kod pitanja o izboru destinacije za poslovanje i ulaganje: iako se ove godine većina od 73 posto opredijelila za Hrvatsku kao poslovnu destinaciju, to je ipak

znatno manje u usporedbi s prethodnom godinom, kada je 87 posto ispitanih tvrtki navelo da trenutačno ne bi izabrali drugu destinaciju za poslovanje. Trenutačno bi 27 posto sudionika istraživanja umjesto Hrvatske izabrali Slovačku, Srbiju ili Rusiju kao destinaciju za poslovanje i ulaganje.

52 posto tvrtki koje su sudjelovale u istraživanju priželjkuje uvođenje eura u Hrvatskoj, dok je 30 posto protiv.

Podaci o sudionicima istraživanja

U ovogodišnjem gospodarskom istraživanju Njemačko-hrvatske industrijske i trgovinske komore u veljači 2013. sudjelovalo je 85 tvrtki, oko šest posto više u usporedbi s prethodnom godinom. Među sudionicima 42 tvrtke imaju matičnu tvrtku u Njemačkoj.

60 posto sudionika istraživanja dolazi iz uslužnog sektora, slijede trgovina (20 posto) i prerađivačka industrija (14 posto).

Od tvrtki koje su sudjelovale u istraživanju po 14 tvrtki zapošljava više od 250 zaposlenika odnosno između 50 i 249 zaposlenika, a po 26 tvrtki između 10 i 49 zaposlenika odnosno između jednog i devet zaposlenika.

Kod 65 posto sudionika istraživanja udjel izvoza u ukupnom prometu tvrtke iznosi između 0 i 20 posto. Kod 15 posto sudionika udjel izvoza čini 80 do 100 posto ukupnog prometa.

O Njemačko-hrvatskoj industrijskoj i trgovinskoj komori:

Njemačko-hrvatska industrijska i trgovinska komora (DKIHK) je dio svjetske mreže njemačkih vanjskotrgovinskih komora (AHK) sa 120 ureda u 80 zemalja diljem svijeta, a podržava ju Njemačko savezno ministarstvo za gospodarstvo i tehnologiju. U uskoj suradnji s partnerima u Hrvatskoj i Njemačkoj DKIHK se zalaže za promicanje bilateralne gospodarske suradnje.

S više od 300 članova iz njemačkih i hrvatskih poslovnih krugova DKIHK je najveća bilateralna komora u Hrvatskoj. DKIHK prati njemačka i hrvatska poduzeća prilikom stupanja na tržište i upoznavanja uvjetnih okvira poslovanja. Široka ponuda usluga pod brandom DEinternational seže od podrške pri osnivanju društva s ograničenom odgovornošću preko istraživanja o tržištu do pomoći pri traženju zaposlenika te pružanje pravnih informacija.

Kontakt:

*Njemačko-hrvatska industrijska i trgovinska komora
Zamenhoffova 2, 10000 Zagreb
Klaudia Oršanić-Furlan
Tel.: +385-1-6311 600
Fax: +385 1 6311 630
E-Mail: klaudia.orsanic-furlan@ahk.hr*